

Elke archiefbezoeker ontmoette ze vast al eens in de wandelgangen: de vele vrijwilligers die in Archief Gent op regelmatige basis een handje toesteken bij het beheer, de bewaring en de beschrijving van de rijke collecties die er worden bewaard. Wat drijft hen om dit te doen? Welke voldoening halen zij uit dat werk? En hoe hebben zij de voorbije coronaperiode beleefd? Archieflink polste in een boeiend gesprek bij drie vrijwilligers, Hedwig, Ingrid en Kathleen, naar hun motieven voor dit werk.

Hoe zijn jullie ertoe gekomen om vrijwilligerswerk te doen en wanneer zijn jullie in Archief Gent gestart?

HEDWIG: Tien jaar geleden ben ik zelf naar Archief Gent gestapt en heb gevraagd of er werk was voor mij. Ik kende er al een aantal mensen. Zo ben ik in het project van de bewaargeving van de bibliotheek van archeologieprofessor Johnny De Meulemeester gerold.

INGRID: Voor mij startte het op 5 december 2013. Ik had nog nooit het Gents stadsarchief gezien, maar werd warm gemaakt door een archivaris, die mij hartelijk verwelkomde. Ik mocht met de tekstafiches van Wereldoorlog I beginnen. Uit mezelf had ik al een grote interesse voor de wereldoorlog, want ook mijn familie was bij deze oorlog betrokken. Na enkele maanden mochten we dan ook de affiches van Ieper van In Flanders Fields inscannen, dit was een project dat in 2014 klaar moest zijn voor een tentoonstelling. Het project van de tekstaf-

Ingrid

fiches in Archief Gent heeft uiteindelijk vier jaar geduurd – niet langer dan de oorlog zelf (lacht). Daarna ben ik dan aan het project van de penningkohieren begonnen. Ook deze moesten ingescand worden. We hebben ook oude charters herverpakt, daar kwam veel handwerk bij kijken. Sommige moesten gevlakt worden en andere moesten ook in speciale dozen verpakt worden.

KATHLEEN: Ik ben ongeveer vier jaar geleden begonnen bij Archief Gent. Door een chronische aandoening raakte ik zeven jaar geleden op een zijspoor bij mijn werkgever. Maar ik voelde mij nog te jong om dagenlang thuis te zitten en volgde daarom een module 'archiefmedewerker' via de bibliotheekschool (VSPW). Toen we met de school een bezoek brachten aan Archief Gent en ik daar hoorde dat het archief van mijn favoriete Gentse fotograaf (Michiel Hendryckx) er was ondergebracht, besloot ik (vanuit mijn interesse voor fotografie) meteen om mijn aanvraag in te dienen om er vrijwilligerswerk te mogen komen doen. Er was net iemand gestopt die meewerkte aan het digitaliseren van de penningkohieren, dus ik werd ingeschakeld bij de afronding van dat project. Vervolgens hielp ik ook mee bij het digitaliseren van de filmaffiches, maar dat heb ik helaas moeten stoppen toen de Coronapandemie in België zijn intrede deed.

Kathleen

HEDWIG: Een tof project was ook de schenking van Koen Crucke, waaraan ik mocht meewerken. Hij heeft een aantal affiches en wat persoonlijke spullen aan het archief geschonken. Er waren ook andere leuke projecten, zoals het ontstoffen van oude handboeken waarin kladblaadjes met liefdesbrieven, tot zelfs een oude kerfstok werden aangetroffen. Wat nog is bijgebleven zijn de grote archieven van architecten, zoals Amand Janssens, waarbij veel blauwdrukken en met de hand geschreven bestekken zaten, nog volledig in schoonschrift geschreven. Dat archief werd beter beschreven met het oog

op de 100ste verjaardag van de Wereldtentoonstelling van 1913. Je ziet veel mooie dingen passeren en dat maakt het ook zo leuk.

Wat vinden jullie zo boeiend aan het vrijwilligerswerk in Archief Gent?

INGRID: Vooral de afwisseling vind ik interessant. En het was ook heel leuk om sommige technieken onder de knie te krijgen, zoals het plooien van een archiefdoos. Sommige medewerkers maakten daar een wedstrijdje van, om zo snel mogelijk een doos te plooien. Die dozen hebben scherpe randen, dus je moet daarmee oppassen, dat je je niet snijdt.

HEDWIG: Er is inderdaad veel afwisseling en het geeft voldoening om een project af te werken. Ik herinner me ook hele grote geschreven boeken uit de Franse tijd met lijsten van gedeserteerde soldaten om te ordenen (reeks M uit het Modern Archief van de stad Gent), daar moest je zelfs vijzen uit losdraaien. Nu zijn we vooral bezig met beeldmateriaal zoals de duizenden filmaffiches waarover ook een boek is uitgegeven.

KATHLEEN: Ik krijg door mijn vrijwilligerswerk bij het Archief een andere boeiende kijk op onze stad. Ook door mijn contact met de andere vrijwilligers, die duidelijk veel meer afweten van de geschiedenis van Gent. De koffiepauzes zijn daardoor niet alleen ontspannend, maar ook verrijkend. Ik kreeg van bij de aanvang ook meteen het gevoel dat ik erbij hoorde.

HEDWIG: Het sociaal contact is heel belangrijk, en ook weten dat je iets kunt doen in teamverband, dat is echt fijn, om samen met mensen iets te doen.

Wat was de impact van Covid op vrijwilligerswerk? En wanneer ben je na deze periode opnieuw gestart?

HEDWIG: Ook in de coronaperiode heb ik doorgewerkt, vooral van thuis uit, onder andere ook voor het project 'Vele Handen', dat je online kunt doen. Ik moest daar transcripties controleren. Dat was goed, maar het archiefwerk in het archief zelf is veel leuker.

INGRID: Inderdaad, bij mij heeft het stilgelegen. Het was niet alleen het feit dat je niet meer naar het archief kon, dat lastig was. Ook op andere vlakken was deze periode erg eenzaam. Dat heeft toch bij

veel mensen – ook bij mij – een heel grote impact gehad. Een mens durfde bijna niet meer naar buiten te komen.

Hedwig

HEDWIG: Het is heel goed dat het allemaal weer op gang komt, en de medewerkers doen zeker hun best. Toch is het anders dan vroeger. De nood om vragen te stellen is ook groot, het is belangrijk dat er mensen zijn die je meteen op weg kunnen zetten. Via mail is dat minder gemakkelijk.

KATHLEEN: De impact was voor mij groot: door mijn gezondheidsproblemen ben ik redelijk extreem risicopatiënt, waardoor ik mij eigenlijk ruim anderhalf jaar zowat van de buitenwereld heb afgesloten. Maar je kan je niet voor de rest van je leven afsluiten, op een bepaald moment wil je weer deelnemen aan het leven. Mijn vraag om opnieuw te mogen starten, verstuurde ik na de persvoorstelling van het boek 'Gent filmstad, cinema's en filmaffiches'. Uiteindelijk ben ik begin mei van dit jaar kunnen herbeginnen, en het doet ongelooflijk veel deugd om terug bezig te zijn. Momenteel ben ik postkaarten uit Gent (verso) aan het digitaliseren. Boeiend om postkaarten door je handen te laten gaan met afbeeldingen van de Floraliën die plaats vonden in 1913, terwijl de Floraliën van 2022 net bezig waren. Ik ben eigenlijk nog maar heel recent opnieuw begonnen, en heb nog niet echt veel grote verschillen opgemerkt.

Hedwig, Ingrid en Kathleen zijn maar drie van de talrijke vrijwilligers die bij Archief Gent hun beste beentje voorzetten. Heb je zelf interesse om te komen vrijwilligen? Of wil je eerst eens komen kennismaken? Spring eens binnen in De Zwarte Doos, of stuur een mailtje naar Simon Legiest, verantwoordelijke voor de vrijwilligerswerking, via simon.legiest@stad.gent.